

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

4.Fkf. 431/2014/29. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. január hó 26. és február hó 2. napjain tartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2016. február hó 2. napján kihirdette a következő

ítéletet:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt L. Gy. és társai ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2014. augusztus hó 29. napján kihirdetett 10.Fk.1729/2010/116. számú ítéletét L. Gy. I. rendű, L. G. II. rendű, L. O. III. rendű, K. Á. VI. rendű, Sz. L. VII. rendű, L. K. X. rendű, L. M. XI. rendű, R. G. XII. rendű és Sz. G. XIII. rendű vádlottak tekintetében **megváltoztatja:**

L. Gy. I. rendű vádlott testi épséget sértő cselekményeit 5 (öt) rendbeli a Btk. 164.§ (1), (3) bekezdése szerinti testi sértés büntettének értékeli, melyből 4 (négy) rendbeli kísérlet;

L. G. II. rendű vádlott cselekményeit az 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdése szerint minősülő 5 (öt) rendbeli testi sértés büntettének, amelyből 4 (négy) rendbeli kísérlet, és az 1978. évi IV. törvény 323. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b/ pontja szerint minősülő zsarolás büntette kísérletének;

az előbbieken felsorolt további vádlottak cselekményeit az 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdése szerint minősülő 5 - 5 (öt)-(öt) rendbeli testi sértés büntettének, amelyből 4 (négy) rendbeli kísérlet és az 1978. évi IV. törvény 273. § (1) bekezdésébe ütköző önbíráskodás büntette kísérletének minősíti.

L. Gy. I. rendű és L. G. II. rendű vádlottak büntetését 2 - 2 (kettő)- (kettő) év börtönre enyhíti, L. G. II. rendű vádlottal szemben a szabadságvesztés végrehajtását 3 (három) év próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltását mellőzi;

L. O. III. rendű és K. Á. VI. rendű vádlottak büntetését egyaránt 1 (egy) év 6 (hat) hónapra enyhíti, amelynek végrehajtását 2 - 2 (kettő)-(kettő) év próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltást mellőzi;

Sz. G. XIII. rendű vádlott szabadságvesztését, amelyet mint visszaesővel szemben tekint kiszabottnak, 1 (egy) év 6 (hat) hónapra enyhíti;

Sz. L. VII. rendű, L. K. X. rendű, L. M. XI. rendű és R. G. XII. rendű vádlottak szabadságvesztését 2 - 2 (kettő)-(kettő) év próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltást mellőzi.

L. Gy. I. rendű vádlott és Sz. G. XIII. rendű vádlottak kivételével a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos rendelkezést az ítélet rendelkező részéből mellőzi.

R. G. XII. rendű vádlott lakcíme: ...

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét L. Gy. I. rendű, L. G. II. rendű, L. O. III. rendű, K. Á. VI. rendű, Sz. L. VII. rendű, L. K. X. rendű, L. M. XI. rendű, R. G. XII. rendű és Sz. G. XIII. rendű vádlottakat érintően helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék 10.Fk.1729/2010/116. szám alatt 13 vádlottal szemben hirdette ki ítéletét, amely L. L. IV. r., Sz. L. V. r. és O. R. IX. r. vádlottakkal szemben fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett.

L. Gy. I. r. vádlottat 2 rb. - 1 esetben bűnsegédként elkövetett - testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (8) bekezdés I. fordulat], testi sértés büntette [Btk. 164. § (1), (3)], 2 rb. bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (3)] és társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérlete [Btk. 367. § (1), (2) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül három év hat hónap börtönbüntetésre és négy év közügyektől eltiltásra;

L. G. II. r. vádlottat 2 rb. - 1 esetben társtettesként, egy esetben bűnsegédként elkövetett - testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (8) bekezdés I. fordulat], bűnsegédként elkövetett testi sértés büntette [Btk. 164. § (1), (3)], 2 rb. - egy esetben társtettesként, egy esetben bűnsegédként elkövetett - testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (3)], valamint 1 rb. társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérlete [Btk. 367. § (1), (2) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül három évi börtönre és négy év közügyektől eltiltásra;

L. O. III. r. vádlottat 2 rb. - egy esetben társtettesként, egy esetben bűnsegédként elkövetett - testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (8) bekezdés I. fordulat], bűnsegédként elkövetett testi sértés büntette [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés], 2 rb. társtettesként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés], valamint társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérlete [Btk. 367. § (1), (2) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül három év börtönbüntetésre és négy év közügyektől eltiltásra;

K. Á. VI. r. vádlottat 2 rb. bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (8) bekezdés I. fordulat], bűnsegédként elkövetett testi sértés büntette [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés], 2 rb. - egy esetben társtettesként, egy esetben bűnsegédként elkövetett - testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés], valamint 1 rb. társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérlete [Btk. 367. § (1), (2) bekezdés b) pont] miatt - halmazati büntetésül - kettő év hat hónap börtönbüntetésre és három év közügyektől eltiltásra;

Sz. L. VII. r. vádlottat 2 rb. bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (8) bekezdés I. fordulat], bűnsegédként elkövetett testi sértés büntette [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés], 2 rb. bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés], valamint társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérlete [Btk. 367. § (1), (2) bekezdés b) pont] miatt - halmazati büntetésül - egy év nyolc hónap börtönbüntetésre és három év közügyektől eltiltásra;

L. K. X. r. vádlottat 2 rb. bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (8) bekezdés I. fordulat], bűnsegédként elkövetett testi sértés büntette [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés], bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [(Btk. 164. § (1), (3) bekezdés], valamint társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérlete [Btk. 367. § (1), (2) bekezdés b) pont] miatt - halmazati büntetésül - egy év hat hónap börtönbüntetésre és három év közügyektől eltiltásra;

L. M. XI. r. vádlottat 2 rb. bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (8) bekezdés I. fordulat], bűnsegédként elkövetett testi sértés büntette [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés], 2 rb. bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (3)

bekezdés], valamint társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérlete [Btk. 367. § (1), (2) bekezdés b) pont] miatt - halmazati büntetésül - egy év nyolc hónap börtönbüntetésre és három év közügyektől eltiltásra;

R. G. XII. r. vádlottat 2 rb. bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (8) bekezdés I. fordulat], bűnsegédként elkövetett testi sértés büntette [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés], 2 rb. bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés)], valamint társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérlete [Btk. 367. § (1), (2) bekezdés b) pont] miatt - halmazati büntetésül - egy év nyolc hónap börtönbüntetésre és három év közügyektől eltiltásra ítélte. Valamennyi vádlott esetében határozott a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi lehetőségéről.

Sz. G. XIII. r. vádlottat 2 rb. bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 170. § (1), (5) bekezdés I. fordulat], bűnsegédként elkövetett testi sértés büntette [Btk. 170. § (1), (2) bekezdés], 2 rb. bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 170. § (1), (2) bekezdés], valamint társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérlete [Btk. 323. § (1), (2) bekezdés b) pont] miatt - halmazati büntetésül - mint különös visszaesőt kettő év börtönbüntetésre és négy év közügyektől eltiltásra ítélte, megállapította, hogy e vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

Az elsőfokú bíróság határozott az egyéb járulékos kérdésekről, az előzetes fogvatartásban, valamint a házi őrizetben töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről, továbbá felmerülés arányában a bűnügyi költség viseléséről.

Az első fokú bíróság ítélete ellen L. Gy. I. r., L. G. II. r. vádlott és védője elsősorban felmentésért, másodsorban enyhítésért, L. O. III. r. vádlott védője a fellebbezés okának megjelölése nélkül, K. Á. VI. r. vádlott védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért, Sz. L.VII. r. vádlott és védője felmentésért, L. K. X. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért, L. M. XI. r. vádlott és védője felmentésért, R. G. XII. r. és Sz. G. XIII. r. vádlott, valamint védője felmentésért jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.113/2011/1. számú átiratában a perrendi szabályok betartásával lefolytatott eljárást követően megállapított tényállást megalapozottnak, a feltárt bizonyítékokkal összhangban állónak tartotta. A vádlottak bűnösségére levont következtetést okszerűnek, a minősítéseket törvényesnek ítélte. A vádlottakkal szemben kiszabott büntetéseket

kellően egyéniesítettnek és arányosnak, következésképp a büntetési célok eléréséhez megfelelőnek vélte, ezért az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

Az I. és a II. r. vádlottak védője az elsőfokú ítélet elleni fellebbezését a nyilvános ülésen a bejelentetthez képest más irányban tartotta fenn, az elsőfokú ítéletet részben megalapozatlannak találta, másrészt a cselekmények minősítését is helytelennek vélte. A megállapított tényállást hiányosnak, részben az iratok tartalmával ellentétesnek tartotta. Vitatta az ítéletben szereplő megállapításokat, amelyből az I. r. vádlott magatartása 5 rb. cselekmény megállapítását tenné lehetővé. Nézete szerint nem állapítható meg, hogy az egyes bűncselekmények melyik tényálláshoz kapcsolódtak. Iratellenesnek tartotta a zsarolás büntette körében az I. r. vádlott terhére tett megállapításokat, ilyen tényeket (irat aláírása) maga a sértett sem állított a tárgyaláson. A sértettnek a nyomozás során ezzel ellentétes vallomását - álláspontja szerint - önmagában nem lehet figyelembe venni. A megállapított minősítést sem tartotta a jogegységi határozatban lefektetett elvekkel szinkronban állónak.

Ugyanezt az álláspontot tartotta fenn a II. r. vádlott esetében is. Hangsúlyozta, hogy nem adott az elsőfokú ítélet magyarázatot a II. r. vádlottnál sem arra, hogy mire alapította a minősítést, ezért mindkét vádlottal szemben 2-2 rb. súlyos testi sértés büntette kísérletének megállapítására tett indítványt. E cselekmények miatt kérte a védenccel szemben kiszabott büntetés lényeges enyhítését, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását. Aláhúzta az időmúlás szerepét.

L. O. III. r. vádlott védője az elsődlegesen felmentésre, másodlagosan enyhítésre irányuló fellebbezését pontosításokkal tartotta fenn. Kiemelte, hogy az életveszélyt okozó testi sértésként értékelt cselekmények mindössze 8 napon belül gyógyuló sérülések okozásával jártak. Aláhúzta, hogy egyetlen sértettnek keletkezett súlyos, 8 napon túl gyógyuló sérülése. Véleménye szerint valamennyi testi sértéssel kapcsolatos cselekmény esetében legfeljebb 8 napon túl gyógyuló sérülés okozásra vonható megalapozott következtetés, a vádlottak tudata ugyanis nem foghatta át az életveszélyes sérülés okozásának lehetőségét. Kifogásolta a zsarolás büntetettének megállapítását, álláspontja szerint ugyanis kölcsönről a cselekmény során nem volt szó. A zsarolás tekintetében hiányolta a követelést meg nem fogalmazó személyek esetében annak a meghatározását, hogy mi alapozta meg velük szemben ennek a cselekménynek a felróhatóságát. Arra sem merült fel - véleménye szerint - megnyugtató bizonyíték, hogy ezek a személyek hallották-e az elkövetők

követelésének hangoztatását. A kifejtettekre figyelemmel az életveszélyt okozó testi sértés bűntettének kísérlete, illetve a zsarolás kísérlete alól védence felmentését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte kellően azt a körülményt, hogy öt cselekmény csak kísérleti szakig jutott el, mindössze egy cselekmény fejeződött be, ám abban védence csupán bűnsegédként vett részt. Kérte a statisztikai adatokkal meg nem erősített elszaporodottságnak, mint súlyosító körülménynek a mellőzését. Indokoltnak tartotta további enyhítő körülményként figyelembe venni a III. r. vádlott részbeni beismerő vallomását, kiskorú gyermek eltartásának kötelezettségét, a sértett megbocsátását, védence büntetlen előéletét. Ezekre a tényezőkre figyelemmel próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés alkalmazására tett indítványt.

K. Á. VI. r. vádlott védője a nyilvános ülésen előadott perbeszédében kifejtette, hogy a sértettek következetesnek nem tekinthető előadása nehezítette a történések megállapítását. Kétségbe vonta a sértettek vallomás módosítására adott elsőfokú okfejtést. Aláhúzta, hogy védence vonatkozásában mindössze szubjektív bizonyítékok álltak rendelkezésre, míg a beszerzett objektív bizonyíték a javára szóló volt. A kifejtettek alapján elsődlegesen a elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését, a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését kérte.

Hangsúlyozta, hogy a nyomozás során a felismertetés szabályait megsértették, ugyanis a nyomozók a felismertetés előtt megmutatták a sértetteknek a VI. r. vádlott fényképét. A J. N. , J. J. és H. M. által történt felismerést ezért - véleménye szerint - ki kell rekeszteni a bizonyítékok köréből. Sérelemzte az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének megfelelő teljesítését. Felhívta a fegyelmet a sértettek első kihallgatásakor tett vallomásának bizonytalanságára védenccével szemben, továbbá a tanúk vallomásának a VI. r. vádlott felismerését érintő későbbi módosítására. Az elsőfokú bíróság ezeket a módosított vallomásokat nem fogadta el, amit nézete szerint nem kellőképpen indokolt meg. Álláspontja szerint a tanúk a cselekményt követően megtekintett DVD felvételek alapján ésszerű, elfogadható indokokkal változtatták meg előadásukat, és zárták ki a VI. r. vádlott részvételét. Hangsúlyozta, hogy a vallomás módosítás is mindössze két vádlottra, köztük a VI. r. vádlottra vonatkozott. Helytelennek tartotta az elsőfokú ítéletnek a fenyegetésre utaló megállapítását, ifj. J. J. ugyanis nézete szerint fenyegetésre nem hivatkozott. Sérelemzte a mentő tanúk vallomásának elvetését. Az enyhítő körülményekre (kísérlet, időmúlás, megromlott egészségi állapot, rendezett személyi körülmények, büntetlen előélet) figyelemmel eltúlzottan súlyosnak vélte a valós szabadságelvonással járó büntetést, ezért a büntetés próbaidőre történő felfüggesztésére tett indítványt.

Sz. L. VII. r. vádlott védője a nyilvános ülésen felmentést célzó fellebbezését fenntartotta. A bűnügyi felelősség megállapítására, a vádlottak tudattartalmára nézve csatlakozott védőtársai által kifejtett érvekhez. Hangsúlyozta, hogy a vádlottak helyszínen történő megjelenését az ítélet szerint mindössze a sértettek előadásai támasztották alá. Aláhúzta, hogy a sértettek részéről felismerés a VII. r. vádlottal szemben nem történt. Vitatta a sértettek vallomás módosítása elvetésének indokait, mivel a sértettek már az első vallomásukat követően, pár nappal később feltárták tévedésüket, és állították, hogy a VII. r. vádlott nem volt a helyszínen. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak a VII. r. vádlott jelenlétét alátámasztó bizonyítékok értékelését, mivel a sértettek a megtekintett videó alapján, tehát megfelelő indokkal zárták ki a VII. r. vádlott cselekmény alatti jelenlétét. Aláhúzta, hogy DNS minta védece vonatkozásában nem állt rendelkezésre, és a telefonhívás sem igazolta jelenlétét. A kifejtettekre figyelemmel a VII. r. vádlott cselekmények alóli felmentésére tett indítványt.

L. K. X. r. vádlott védője a bejelentett fellebbezését a nyilvános ülésen fenntartotta. Kiemelte, hogy védece - noha jelen volt az események helyszínén, de - a cselekmény elkövetésében nem vett részt. Az elsőfokú ítélet ténymegállapításait pontatlannak tartotta, mivel nem történt meg annak kifejtése, hogy az egyes testi sértéseket személy szerint ki valósította meg. A telefonok cellainformációi támasztották alá védece jelenlétét, a X. r. vádlott azonban az ajtóban megállt, tehát a lakásba nem ment be. Aláhúzta, hogy a X. r. vádlott bűnösségét DNS vizsgálat sem támasztotta alá. Hangsúlyozta, hogy védece nem bántalmazott senkit, tudata pedig nem fogta át a zsarolásban való részvételét, hiszen a súlyos testi sérülés okozására sem terjedt ki szándéka. D. G. és M. R. tanúvallomását emelte ki, akik a X. r. vádlotról mint az őket védelmező személyről beszéltek. Aláhúzta, hogy a „mészároljátok le őket” kijelentés a tanúvallomások tükrében megdőlt. R. J. tanú is elmondta, hogy a X. r. vádlottat valakivel összetévesztette. A kifejtett indokokra figyelemmel elsődlegesen védece felmentését, másodlagosan a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését kérte. Hangsúlyozta az enyhítő körülményeket, köztük a X. r. vádlott betegségét, valamint unokájának egyedül történő nevelését.

L. M. XI. r. vádlott védője a felmentést célzó fellebbezését fenntartotta, amelynek eredménytelensége esetén a védencével szemben kiszabott büntetés enyhítését kérte. Az elsőfokú ítélet tényállása nézete szerint felderítetlen, iratellenes megállapításokat tartalmaz, valamint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét sem teljesítette. A XI. r. vádlott nem volt jelen a

bűncselekmény helyszínén, ezzel a körülménnyel a tényállás korrekcióját tartotta szükségesnek, amely alapján pedig védenccé felmentését ítélte szükségesnek. Álláspontja szerint a tényállás módosítására lehetőséget ad az a négy darab nyilatkozat, amelyet az érintett személyek a nyilvános ülés előtt becsatoltak. Ezek a személyek megindokolták azt, hogy miért változtattak korábbi vallomásukon. Kiemelte annak tisztázatlanságát, hogy melyik eszköz volt védencénél. Az is kérdéses, hogy mikor volt a kezében eszköz, és mikor fenyegetőzött azzal. Az ítéletben megállapított tényállás szerint védencénél eszköz nem volt, így nem adott az első fokú bíróság arra választ, hogy védenccé DNS profilja mikor került az eszközre. A kard penge részén megtalált DNS maradvány tekintetében azt hangsúlyozta, hogy a nyom kevert DNS tulajdonságokat mutatott, ami egyedi azonosításra csak korlátozottan volt alkalmas. A hemogenetikai szakértői vélemény alapján nézete szerint tényként nem állapítható meg az eszköz használata. A telefonos cella pozíciókkal összefüggésben azt emelte ki, hogy e bizonyíték alapján csak lehetőség, de nem bizonyosság fogalmazható meg. Véleménye szerint a telefonos kapcsolattartás tényét a közeli hozzátartozói viszony is magyarázhatja. Azt hangsúlyozta továbbá, hogy a vádlott társak sem állították a XI. r. vádlott jelenlétét. A poligráfos vizsgálat elutasítására adott elsőfokú indokokat elfogadhatatlannak találta, a vizsgálat elvégzését szükségesnek tartotta volna. A fenti bizonyítékok alapján álláspontja szerint nem bizonyítható a XI. r. vádlott jelenléte, ezért bizonyítottság hiánya okán kérte védenccé felmentését. Másodlagosan kifogásolta a zsarolás büntetében a társtettesi felelősség megállapítását figyelemmel arra, hogy a tényállásban a fenyegetés megtörténte nem szerepel. Bűncselekmény hiánya miatt kérte e cselekmény alól védenccé felmentését. A testi sértéses cselekmény esetén pedig a kiszabott büntetés enyhítését tartotta szükségesnek az enyhítő körülmények alapján. Ezzel összefüggésben azt hangoztatta, hogy a cukorbetegségben szenvedő, büntetlen előéletű XI. r. vádlott négy kiskorú gyermek eltartásáról köteles gondoskodni. Aláhúzta továbbá több cselekmény kísérleti szakban rekedését, továbbá az időmúlás tényét. Ezekre a körülményekre figyelemmel álláspontja szerint szükségtelen védencével szemben végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása.

R. G. XII. r. vádlott védője az elsődlegesen felmentésre, másodlagosan enyhítésre irányuló fellebbezését pontosítással tartotta fenn. A XII. r. vádlott volt az, aki azt a kijelentést tette, hogy „aki rendőrséget hív az meghal”. Aláhúzta védenccé kijelentésének túlzó jellegét, amelyet nem követett valós végrehajtás. Hangsúlyozta, hogy védenccé mindössze bűnsegédi magatartást tanúsított, és e cselekmények is kísérleti szakban maradtak. Fontos szempontnak tartotta, hogy a XII. r. vádlottnál nem volt eszköz. Nézete szerint esetében sem állapítható meg az életveszélyes sérülés okozására irányuló szándék, legfeljebb a nyolc napon túl gyógyuló sérülés okozásra vonható megalapozott

következtetés. Ezekre, továbbá a III. r. vádlott védelmében felhozott érvekre figyelemmel kérte védencének az életveszélyt okozó testi sértés kísérlete, valamint a zsarolás kísérlete alóli felmentését. Aláhúzta, hogy a XII. r. vádlott húsz évvel ezelőtt volt büntetve, tehát büntetlen előéletű személynek minősül. Nyomatékos enyhítő körülménynek tartotta az időmúlást, valamint a kényszerintézkedésben töltött időt hosszúságát. Ezekre a tényezőkre tekintettel másodlagosan a büntetés enyhítésére tett indítványt.

Sz. G. XIII. r. vádlott védője a bejelentett fellebbezését fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy az objektív bizonyítékokból kellett volna az elsőfokú bíróságnak kiindulnia, és ahhoz képest eldöntenie, hogy mely személy vallomását tartja elfogadhatónak. Sérelmezte, hogy a törvényszék a mentő tanúk vallomását elvetette. Kifogásolta, hogy az objektív bizonyítékok hiányából elmaradt a megfelelő következtetés levonása. Elsődlegesen a felülmérlegelés tilalma folytán hatályon kívül helyezésre tett indítványt. A tényállást ugyanis felderítetlennek, helytelen ténybeli következtetésen alapulónak, valamint iratellenesnek is találta. Az elsődleges indítványával összefüggésben azt hangsúlyozta, hogy elmaradt az elkövetői tudattartalom vizsgálata. Másodlagosan a büntetés enyhítését vélte indokoltnak. Nézete szerint nem állapítható meg, hogy az elkövetők miért hagyták hátra az eszközöket. Az sem nyert utólag igazolást, hogy a fejszenyél hogyan került a helyszínre. Hangsúlyozta a XIII. r. vádlott alibi igazolását. Rávilágított arra az ellentmondásra, hogy amennyiben védeence a bejárat ajtóban maradt, hogyan került mégis DNS mintája a hátrahagyott eszközre. Meglátása szerint abból a körülményből, hogy az I. r. vádlottnak pénzkövetelése állt fenn a sértettekkel szemben, nem következik az a ténymegállapítás, hogy annak jogos vagy jogtalan jellegét az elkövető társak is ismerték volna. Az elsőfokú ítélettel szemben további ellenérvként hozta fel, hogy elmaradt a sértettek vallomásában mutatkozó ellentétek feloldása. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének, köztük a jogi indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Felvetette a zsarolás helyett önbíráskodás büntettének a megállapítását. Ezzel összefüggésben kiemelte, hogy az uzsora kamatra vonatkozó jogtalan követelés valóban a zsarolás megállapítását teszi lehetővé, de kizárólag a követelés megfogalmazójával szemben, míg a társak esetében mindössze az önbíráskodás büntettének megállapítására nyílik jogi lehetőség. Aláhúzta, hogy az 1978. évi Btk.-ban az önbíráskodás nem a vagyon elleni bűncselekmények között szerepelt, a hivatkozott törvény alapján tehát védeence nem minősül különös visszaesőnek, mindössze visszaesőnek, ami kihatással van a rá irányadó büntetési tételkeretre. Hangsúlyozta a már előadott enyhítő körülményeket, a belső arányosság szempontjait, illetve védeence bűnsegédi részvételét.

Figyelemmel arra, hogy védence esetében kizárt a felfüggesztett szabadságvesztés alkalmazásának lehetősége, ezért minimális tartamú szabadságvesztés kiszabását kérte.

A másodfokú bíróság a védelmi fellebbezéseket felmentésre, illetve hatályon kívül helyezésre irányuló részükben nem, mindössze az enyhítést célzó részükben találta alaposnak.

A jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be. 348. § (1) bekezdése értelmében - a Be. 349. § (1) bekezdésében írt korlátokra is figyelemmel - a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Nem volt tárgya a felülbírálatnak a fellebbezéssel nem támadott L. L. IV. r., fk. Sz. L. V. r., és O. R. IX. r. vádlottakkal szemben hozott első fokon jogerőre emelkedett ítéleti rendelkezések.

Az elsőfokú bíróság 23 tárgyaláson széles körű, minden körülmény vizsgálatára kiterjedő bizonyítási eljárást folytatott le, melynek során a perrendi szabályok megtartásával járt el. A feltárt objektív és szubjektív bizonyítékokat körültekintő módon értékelte, és minden lényeges aspektusra kiterjedő okfejtést adott értékelő tevékenysége szempontjairól is.

Miután ítéletében a bizonyítékokat a logika szabályaival összhangban állóan értékelte, és értékelő tevékenysége indokát is részletesen kifejtette, így a megalapozott tényállás - a védők ezzel ellentétes érveivel szemben - a másodfokú eljárásban nem volt támadható. A másodfokú eljárásban bizonyítás felvételére csak abban az esetben van lehetőség, ha az első fokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 351.§ (2) bekezdés a-d) pontjában írt megalapozatlansági okokban szenved. A tényállás megalapozottsága folytán a másodfokú bíróság nem tartotta indokoltnak az ügyben sértetteként szereplő J. J. , R. J. , J. N. H. M., valamint tanúként szereplő H. B. megidézését és a másodfokú eljárásban történő ismételt meghallgatását. Az említett tanúk közjegyző előtt aláírt okiratba foglalt vallomást tettek arról, hogy L. M. XI. r. vádlott a cselekmény elkövetése során nem tartózkodott a helyszínen, L. Gy. és társai verekedésében nem vett részt. Ezek a személyek az eljárás kezdeti szakaszában a nyomozó hatóság előtt a jelenlegi nyilatkozatuktól eltérően vallottak. Az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során e vallomásukra volt figyelemmel, és elvetette a későbbiekben különböző indokok miatt módosított nyilatkozataikat, amit kellőképpen megindokolt. A másodfokú bíróság ezért nem látott indokot arra, hogy az első fokon megállapított tényállás megalapozottsága folytán a tanúk idézésére és ismételt kihallgatására irányuló bizonyítási indítványnak eleget tegyen, ezért azokat elutasította.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás mindössze kisebb részében volt hiányos, amelyet a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel - az iratok tartalma alapján és ténybeli következtetés útján - az alábbiak szerint egészített ki, illetve helyesbített:

H. M. sértett hajas fejbőr sérülését közepesnél nem nagyobb erejű, tehát kis-közepes erejű tompa mechanikai behatással - helyesen ütéssel - okozta L. G. II. r. vádlott *(M. M. orvosszakértő véleménye a nyomozati iratok 515-517. oldalán)*.

D. G. sértett bal vállán, bal felkarján, valamint bal lapocka vetületében keletkezett sérüléseit 3 rendbeli közepesnél nem nagyobb erejű, tehát kis-közepes erejű mechanikai behatással okozta L. Gy. I. r. vádlott. Az elsőfokú ítélet 16. oldal utolsó bekezdésében írt „csapás” szót a tényállásból kirekeszti, s helyette az „ütés”-t rögzíti ugyanitt a másodfokú bíróság. A bántalmazás akkor járhatott volna együtt súlyosabb következménnyel, ha az ütések csontos alappal bíró testrészt értek volna. *(M. M. igazságügyi orvos szakértő véleménye a nyomozati iratok 535-537. oldalán)*.

A másodfokú bíróság az alkalmazott erő mértékét az orvos szakértő véleménye alapján tartotta indokoltnak módosítani, mivel a szakértő mind H. M. , mind D. G. sértett esetében olyan véleményt adott, hogy az erőbehatás a közepest nem haladta meg. Ez a meghatározás pedig azt jelenti, hogy - különösen mindkét személy sérülésének nyolc napon belüli voltára - nem zárható ki az erő nagyságának közepesnél akár kisebb mértéke sem, ennek megfelelően a másodfokú bíróság az erőbehatás fokát kis-közepes erejűre pontosította. A bántalmazás során kifejtett erő mértékének módosítása megalapozta a határozat későbbi részében taglalt minősítés megváltoztatását.

D. G. sértett sérüléseit bozótvgó kés okozta, e tekintetben helyesen rögzítette azt az elsőfokú bíróság, hogy - a sérülések jellegére is figyelemmel - azok ütéstől származtak *(16. oldal utolsó bekezdés 2. mondat)*. Az ezt megelőző első mondatban ugyanakkor pontatlanul azt rögzítette, hogy L. Gy. I. r. vádlott „csapás”-a találta el a sértett bal vállát. E megfogalmazást pontosította a másodfokú bíróság „ütés”-re. Ugyanígy, H. M. esetében a tényállás a „fejére sújtott” kitételt tartalmazza, melyet ez esetben is „ütés”-re pontosított a másodfokú bíróság.

J. Y., B. I. és R. J. sértettek az őket ért bántalmazás folytán keletkezett sérüléseik okán nem kérték az elkövetők büntető jogi felelősségre vonását, tehát magánindítványt nem terjesztettek elő.

Azt az eljárás során nem lehetett megállapítani, hogy a helyszínen hagyott fejszenyelet és a 23 centiméter pengehosszúságú kést melyik vádlott vitte magával.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be. 351. § (2) alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

A másodfokú bíróság anélkül, hogy megismételné az elsőfokú bíróság részletes bizonyítékértékelő tevékenységét a védők által felvetett érvekre is figyelemmel az alábbi összefüggésekre kíván utalni:

Mindenek előtt L. M. XI. r. vádlott védője által felvetett poligráfós vizsgálattal kapcsolatban azt szükséges hangsúlyozni, hogy a Be. 182. § (1) és (2) bekezdése alapján a *nyomozás során* szaktanácsadót lehet igénybe venni, amennyiben azonban a terhelt vagy a tanú vallomását poligráf alkalmazásával vizsgálják, szaktanácsadó igénybevétele kötelező. A Legfelsőbb Bíróság a BH 2008/326. számú eseti döntésének indokolásában kifejtette, hogy a szaktanácsadó véleménye nem bizonyítási eszköz. Az ilyen vélemény a Be. 76. § (1) bekezdése szerinti felsorolásban nem szerepel. Szaktanácsadó csak a Be. 182. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott okból - vagyis bizonyítási eszközök felkutatásához, összegyűjtéséhez, rögzítéséhez stb. - vehető igénybe. Ezt a lehetőséget a Be. kizárólag az ügyésznek, valamint a nyomozó hatóságnak biztosítja, a bíróság a felsorolásban nem szerepel. Ebből a szabályozásból levezethető, hogy a bírósági eljárásban a poligráfós vizsgálatot végző szaktanácsadó igénybevételére nincs eljárásjogi lehetőség.

A fent kifejtettekre figyelemmel a XI. r. vádlott védője által előterjesztett poligráfós hazugságvizsgálatra vonatkozó indítvány elutasításának kifogásolása alaptalan volt, erre figyelemmel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének sem lehetett helye.

A bizonyítási eljárás egyik jellegzetessége volt, hogy az elsőfokú bíróságnak az egymással szöges ellentétben álló szubjektív bizonyítékok, a vádlottak, a sértettek és a hozzátartozók, tehát érdekelt személyek vallomásai álltak rendelkezésére. További ismérve volt a bizonyítási eljárásnak, hogy nem csak a vádlottak, de a sértettek és tanúk vallomásai sem voltak teljesen következetesek az eljárás különböző szakaszaiban. Az első fokú bíróságnak ezért állást kellett foglalnia abban a kérdésben, hogy melyik oldálnak az eljárás melyik szakaszában tett nyilatkozata fogadható el. Ennek megítélése során helyesen volt figyelemmel az objektív bizonyítékokra, köztük a helyszíni szemle jegyzőkönyv adataira, a sértettek otthonában a cselekmény lezajlása után észlelt

körülményekre, köztük a rongálódásokra, azok mértékére, végül a sértetteken észlelt, orvosi iratokban rögzítést nyert sérülésekre.

További objektív bizonyítékot jelentett a vádlottak által a helyszínen hagyott és lefoglalt eszközök - fejszenyél, machete, baseball ütő - jelenléte. Az eszközökön észlelt rongálódások mértéke az eszköz használat intenzitására is következtetési alapul szolgált.

Hasonlóképpen objektív bizonyítékot jelentett a hemogenetikus szakértő véleménye, ami a másodfokú bíróság álláspontja szerint - a védők érveivel szemben - markáns bizonyítéknak tekinthető. Az egyik bozótvágó kés markolat alatti pengerészéről biztosított mintában L. M. XI. r. vádlott DNS tulajdonságait azonosították, míg a markolatról biztosított mintában R. G. XII. r. vádlottól származó DNS tulajdonságot figyeltek meg. Egy másik bozótvágó markolat alatti pengerészéről L. K. X. r. vádlott DNS tulajdonságaival egyező biológiai nyomot detektáltak *(DNS vizsgálatról készült szakértői vélemény a nyomozati iratok 609-6011. oldalán)*.

Az utóbbi machetén, a markolat alatti pengerészről D. G. sértett DNS tulajdonságaival egyező DNS tulajdonságot is kimutattak *(DNS vizsgálatról készült szakértői vélemény a nyomozati iratok 621. oldalán)*. L. K. X. r. vádlott és D. G. sértett DNS tulajdonságainak ugyanazon az eszközön való kimutatása alapján nem csak az eszköz helyszíni jelenlétére, hanem annak használatára is megalapozottan lehetett következtetni. Ezek tehát meggyőző bizonyítékot jelentettek az említett vádlottak, valamint eszközök helyszíni jelenlétére, illetve az eszközök használatára is.

Ugyancsak objektív bizonyítékként volt felhasználható az elkövető társak egy része (I., II, X., XI., XII. r. vádlottak) telefonjának cellainformációja az elkövetési időpontban, ami az elkövetési helyszín közelében lévő cellapozíciót, ennek megfelelően jelenlétet jelzett.

Nem felelt meg tehát az iratok tartalmának a védők által hangoztatott érvelés, hogy az ügyben objektív bizonyítékok nem álltak volna rendelkezésre.

Az elsőfokú bíróság a cselekmény előzményeire nézve is részletes bizonyítást folytatott le, ennek során feltárta a cselekmény kiváltó okát, továbbá megállapította az I. r. vádlott részéről a kölcsön nyújtás tényét, okát, a kölcsön, a kamat nagyságát, továbbá a visszafizetés tényét, végül az I. r. vádlott fennmaradó követelésének összegét.

A sértettek objektív bizonyítékokkal megerősített vallomásai figyelembevételével rögzítette a vádbeli eseményeket, a sértettek lakóingatlanában lezajló történéseket, köztük a kölcsönrel kapcsolatos irat aláíratásának megkísérlését. A sértettek nyilatkoztak a támadó személyekről, a helyszínre vitt eszközökről, a bántalmazás részleteiről, arról hogy melyik elkövető melyik sértettet milyen módon és mivel ütlegelte. A sértettekkel szembeni tetteikről a jelenlevő több személy egybehangzóan nyilatkozott, ami összhangban állt a helyszíni szemlén tapasztaltakkal, továbbá a sérülések orvosi dokumentációban rögzített tényével. A sérülések keletkezési körülményeit az orvos szakértői vélemény maradéktalanul alátámasztotta. A szakértő figyelemmel volt a használt eszközökre, a támadott testtájékokra, az alkalmazott erő nagyságára, ezek alapján véleményezte a ténylegesen keletkezettnél súlyosabb, nyolc napon túl gyógyuló sérülés bekövetkezésének a lehetőségét. Ez kellő alapon szolgált J. N. H. M. és ifj. J. J. sértett esetében a bekövetkezetthez képest súlyosabb sérülés megállapítására, ellenben nem tette ugyanakkor lehetővé D. G. és H. M. sértett esetében az életveszélyes következmény lehetőségének megállapítását.

Nem volt figyelmen kívül hagyható körülmény, hogy a sértettek vallomása az egyes vádlottak (VI., VII., XI. és XIII. r.) jelenlétére nézve nem volt teljesen következetes, erre a védelem is nyomatékos érvként hivatkozott. Az elsőfokú bíróság a sértettek vallomás módosítását szintén vizsgálta, és - a védelmi állásponttal szemben - meggyőző érveléssel indokolta a sértetteknek az eljárás kezdeti szakaszában tett terhelő nyilatkozatai elfogadását. Ennek okát abban jelölte meg, hogy a sértettek első kihallgatásaik alkalmával többféle módon azonosították a résztvevő személyeket, akiket becenevükön megjelölve fényképről is felismertek. A másodfokú bíróság ezzel a logikus érveléssel mindenben egyetértett, tehát indokoltan történt a későbbiekben módosított nyilatkozatok elvetése.

A sértettek vallomás módosításával összefüggésben arra szükséges továbbá utalni, hogy az ügyben több olyan bizonyíték merült fel, amely a vádlottak és a sértettek közötti valamiféle megegyezés létrehozására utalt. A vádlottak és a sértettek, valamint családtagjai között ügyvéd, de a családhoz közel álló személyek is közvetítettek a viszony rendezése érdekében. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezzel a körülménnyel is magyarázható a sértettek vallomásának módosulása. Itt szükséges azt megjegyezni, hogy az eljárás során a vádlottak és a sértettek megegyezési kísérlete eredményt is hozott, hiszen a sértettek megbocsátottak az elkövetőknek.

Az elsőfokú bíróság az érintett vádlottak jelenlétét cáfoló, ún. alibi tanúk nyilatkozatait sem fogadta el, amelynek indokait is részletesen kifejtette. E körben a másodfokú bíróság utal arra a további

körülményre is, hogy az ún. alibi tanúk közül több személy érdektelensége is megkérdőjelezhető volt túlnyomórészt vádlottakkal fennálló hozzátartozói viszonya miatt, ezért is elfogadhatatlan volt vallomásuk.

A védelem kifogásolta a sértettek részéről az eljárás nyomozati szakaszában végrehajtott felismerés eredményét. Szükséges hangsúlyozni, hogy a nyomozó hatóság az eljárás kezdetén a lehetséges elkövetők személyének azonosítását fényképek bemutatásával vizsgálta, így szűkítve le az elkövetői kört. Ezt a fényképről történő kiválasztást nem lehetett egyenértékűnek tekinteni a fényképalbumok segítségével történő felismerésre bemutatással, melynek során a sértettek a részükre bemutatott fényképalbumokból választották ki az őket és hozzátartozóikat bántalmazó egyéneket, azonosították azokat a személyeket, akik mindössze jelen voltak a cselekmény alatt, de a bántalmazásban nem vettek részt, továbbá feltárták azt is, amennyiben a bemutatott személy nem volt jelen. A másodfokú bíróság ezért nem osztotta a védelemnek a felismerést kifogásoló kételyeit.

A védelem vitatta továbbá a terhelő tartalmú bizonyítékok akceptálását, ezzel a véleménnyel a másodfokú bíróság szintén nem értett egyet. Az elsőfokú bíróság logikailag támadhatatlan módon felsorakoztatta a terhelő bizonyítékok körét, bemutatta azok tartalmát, az azok között feltárt egyezőséget, majd logikus érvek mentén foglalt állást a bizonyítékok elfogadhatósága, illetve elvetése kérdésében. Mivel ez a bizonyíték értékelő tevékenység teljes körű, logikus volt, ekként annak megváltoztatására a másodfokú eljárásban az irányadó perrendi szabályok szerint - a védelmi felülmérlegelést célzó nézettel szemben - sem indok, sem jogi lehetőség nem volt.

A másodfokú bíróság nem mindenben értett egyet ugyanakkor az elkövetés indítéka körében elfoglalt elsőfokú állásponttal. E kérdésben a védelmi okfejtést nagyobb részt osztotta.

L. Gy. I. r. vádlott nyilvánvalóan tisztában volt a sértettel szemben támasztott igénnyel, annak összegével, a követelés eltúlzott mértékű kamattartalmával. Az irányadó tényállás szerint erről L. G. II. r. vádlott is tudomást szerzett, hiszen neki az I. r. vádlott házastársaként szintén ismernie kellett a kölcsön, a visszafizetés, a kamattartozás mértékét. Ezt igazolta a cselekmény előzményeként rögzített eseményekben, a 2008 nyarán H. I. fizetésre történő felszólításában, és megfenyegetésében való II. r. vádlotti részvétel.

Ezzel szemben a beszerzett bizonyítékok nem igazolták azt, hogy a fenti tényezőket az I. r. és II. r. vádlott társai is ismerték volna, mindössze az I. r. vádlott pénzkövetelésének tényéről tudtak, de annak egyéb részleteiről, így a visszafizetés tényéről, összegéről, a fennmaradó tartozás mértékéről, jogcíméről nem rendelkeztek ismeretekkel. Az erről szerzett értesülés hiánya a határozat későbbi részében kifejtésre kerülő, a III.-XIII. r. vádlottakkal szemben megállapított vagyon elleni bűncselekmény minősítése körében kapott jogi jelentőséget.

A határozat korábbi részében a másodfokú bíróság által is érintett bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság okszerűen vont jogkövetkeztetést valamennyi érintett vádlott büntetőjogi felelősségére, azonban nem az összes cselekmény minősítése felelt meg a büntető anyagi jogszabályoknak.

A másodfokú bíróság mindenek előtt a H. M. , valamint D. G. sértetteket érintő életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletének megállapításával nem értett egyet.

H. M. sértett esetében a nem férfi, hanem L. G. II. r. vádlott által, kis-közepes erőbehátással leadott ütés mindössze nyolc napon belül gyógyuló sérülést okozott, pedig az a sértett fejét érte. A direkt erőbehátás így alkalmas sem volt életveszélyes sérülés kiváltására, legfeljebb arra, hogy nyolc napon túl gyógyuló sérülést eredményezzen abban az esetben, ha az ütés az arc, ezen belül is elsősorban az orr, esetleg a koponya más, ilyen gyógytartamú külső sérülését okozta volna.

D. G. sértett esetében a bozótvgó kés volt az elkövetés eszköze, de az előző sérülés okozásához hasonlóan ebben az esetben is az elkövetési mechanizmus ütés volt. Az erőbehátás ugyancsak kis-közepes erejűként volt behatárolható. Az ütések a sértett vállát, felkarját és lapocka tájékát érték, amelyek ugyancsak nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket idéztek elő. Ebben az esetben sem állítható teljes bizonyossággal, hogy ha az ütés a sértett fejét is érte volna kis-közepes erővel, akkor életveszélyes sérülés bekövetkezésének a reális lehetősége fennállt volna. Ennek megállapíthatósága az orvosszakértői véleményből sem következik, mivel az mindössze azt véleményezte, hogy a bántalmazás *a ténylegesen okozottnál súlyosabb következménnyel* járhatott volna abban az esetben, ha az ütések csontos alappal bíró testrészt értek volna. Ugyan a koponyát ilyen csontos alappal bíró testrésznek kell tekinteni - miként az előbb hivatkozott orrot is -, azonban a szakértő az életveszélyes következmény reális lehetőségét e sértett esetében még a koponyát érő ütés esetén sem véleményezte.

A fenti két sértett tekintetében tehát az ütések konkrét ereje, a célzott testtájakok, a bekövetkezett sérülések helye, jellege alapján mindössze a 8 napon túl gyógyuló sérülés okozás reális lehetősége volt adott. Nem vonható megalapozott következtetés tehát arra, hogy az elkövetők szándéka kiterjedt volna a körülmények szerencsés alakulásának, nevezetesen a sértettek védekezésének köszönhetően elmaradó életveszélyes sérülés okozására. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a D. G. , valamint H. M. sértettek sérelmére megvalósított testi épség elleni cselekményt a II. r. vádlottal szemben 2 rb. az 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntette 1978. évi IV. törvény 16. §-a szerinti kísérletének, a többi fellebbezéssel érintett vádlottal szemben 2 rb. a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és (3) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntette Btk. 10.§ (1) bekezdése szerinti kísérletének minősítette.

L. Gy. I. r. és L. G. II. r. vádlottakkal szemben a zsarolás büntette kísérletének megállapítására helytállóan került sor, hiszen mindkét vádlott tisztában volt azzal, hogy a sértett a kölcsön tőkéjét, valamint törvényes kamatát visszafizette, az ezen felül követelt öt millió forint kamattartozás tehát jogtalan hasznot jelentett, amelynek következtében a sértettet - annak megfizetése esetén - kár érte volna. Az I., II. r. vádlott tudata tehát átfogta az igény jogtalanságát, így terhükre a zsarolás büntette kísérletének megállapítása törvényes volt. A többi, III-XIII. r. vádlott esetében ugyanez nem volt elmondható, tudatuk nem fogta át az általuk erőszakkal vagy fenyegetéssel kikényszeríteni szándékozott követelés jogtalanságát, mindössze azt tudták, hogy az erőszakos cselekmény célja L-ék követelésének behajtása volt. Velük szemben ezért indokolt volt a zsarolás büntetteként minősített cselekmény önbíráskodás büntettségére történő megváltoztatása.

A fent kifejtettekkel azonos álláspontot képviseltek az eljáró bíróságok több jogeset szerint is: Nem önbíráskodást, hanem zsarolást követ el, aki az uzsorakamat megfizetésének kikényszerítése érdekében alkalmaz erőszakot vagy fenyegetést. (BH.2009.266.)

Az önbíráskodás és a zsarolás elhatárolása szempontjából annak van meghatározó jelentősége, hogy önbíráskodás esetén az elkövető tudata nem fogja át az általa erőszakkal vagy fenyegetéssel kikényszerített igény jogtalan voltát; a zsarolás elkövetőjének a tudata viszont átfogja az igény jogtalan voltát, és szándéka jogellenes vagyoni haszonszerzésre irányul (BH.1999.296. számú eseti döntés). A zsarolás és az önbíráskodás büntetének elkövetési magatartásai azonosak, a két bűncselekmény az eltérő célzat alapján határozható el egymástól. Az önbíráskodás esetében az elkövető jogos, vagy jogosnak vélt vagyoni igénynek kíván érvényt szerezni, míg a zsarolásnál a

célzat jogtalan haszonszerzésre irányul. Az önbíráskodás megvalósításánál a jogosnak vélt igény azt jelenti, hogy az elkövető az igény tekintetében (jóhiszemű) tévedésben van, mert vagy egyáltalán nincs jogos igénye, vagy nem abban a formában létezik, ahogy gondolja, de feltevésének van valamilyen tényeken nyugvó jogcíme, vagy alapja. A jogtalan haszonszerzési célzatra vonható következtetés - és ezért a zsarolás megállapítása a törvényes -, ha a terhelt minden ténybeli alapot nélkülöző módon önkényesen vádolja a sértettet és tőle eltérő jogcímekre hivatkozással, élet, testi épség elleni fenyegetéssel követel egyre nagyobb összegeket. (BH.2011.218.)

A szóban forgó ügyben a fenti esetekkel azonos tények - a kikényszerítési szándékozott igény jogtalanságának ismerete vagy annak hiánya - alapján volt elhatárolható az egyes vádlottak cselekményének zsarolás, illetve önbíráskodás szerinti minősítése.

A cselekmények minősítésének részbeni módosítása miatt indokolt volt a Btk. 2. § (1) bekezdésére figyelemmel az időbeli hatály kérdéskörének ismételt vizsgálata.

L. Gy. I. r. vádlott esetében a terhére megállapított bűncselekmények büntetési tételkerete a halmazati szabályok folytán nem változott; az 1978. évi IV. törvény (régibb Btk.), valamint a 2012. évi C. törvény (Btk.) alapján is kettőtől tizenkettő évig terjedő szabadságvesztés volt. A feltételes szabadságra bocsátás kedvezőbb rendelkezései miatt azonban számára a Btk. szabályai kedvezőbb elbírálást tettek lehetővé, ezért a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal a törvény hatálya kérdésében elfoglalt, a jelenleg hatályos Btk.-t alkalmazó álláspontjával.

L. G. II. r. vádlott esetében nem volt eltérés az 1978. évi IV. törvény és a Btk. szabályai között a büntetési, illetve a halmazati büntetési tételkeret tekintetében, ezért a másodfokú bíróság az 1978. évi IV. törvény szerint minősítette cselekményeit a 170. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő 5 rb. testi sértés büntettének, melyből 4 rb. az 1978. évi IV. törvény 16. §-a szerinti kísérleti szakban maradt; továbbá az 1978. évi IV. törvény 323. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő zsarolás büntette (1978. évi IV. törvény 16. §) kísérletének.

A III-XIII. r. vádlottak esetében a cselekmények minősítésének módosítása azzal a következménnyel járt, hogy az elkövetéskori Btk. kedvezőbb büntetési tételeket eredményezett számukra. Az önbíráskodás büntette ugyanis az 1978. évi IV. törvény 273. § (1) bekezdése szerint egytől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő büntettet jelentett, és az elkövetés idején

hatályos szabályok szerint az alapesethez nem kapcsolódtak minősített esetek. A jelenleg hatályos Btk. 368. §-ában került rögzítésre az önbíráskodás büntette, amelynek második bekezdése szerint kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az önbíráskodás, ha azt felfegyverkezve, csoportosan követik el. Márpedig a III-XIII. r. vádlottak terhére a fenti minősítő körülmények megállapíthatók lennének, ami cselekményük súlyosabb minősülésével járt volna. Cselekményeiket ezért az elkövetéskor hatályos, és ilyen minősítő körülményeket még nem tartalmazó rendelkezések szerint kellett elbírálni. Az önbíráskodással halmazatban álló testi sértés büntette (1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdés, (2) bekezdés) három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő cselekményt jelentett. Esetükben tehát az irányadó büntetési tételkeret az 1978. évi IV. törvény 85. § (1) és (2) bekezdései alapján egy évtől hét és fél évig volt terjedő, szemben a jelenleg hatályos Btk.-val, amely szerint a halmazati tétel keret 2-12 év. Következésképp a másodfokú bíróság a III-XIII. r. vádlottak cselekményeit az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő 5-5 rb. - 4 rb. kísérleti szakban maradó - testi sértés büntették, és az 1978. évi IV. törvény 273. § (1) bekezdésébe ütköző önbíráskodás büntette kísérletének minősítette.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomó részt helyesen és hiánytalanul tárta fel. További nyomatékos enyhítő körülményként kellett figyelembe venni, hogy a vádlottak terére megállapított összes bűncselekmény nem csupán a testi sértést megvalósító, hanem a köznyugalom elleni is - egy kivételével - kísérleti szakban maradt. További lényeges enyhítő körülménynek tekintendő, hogy az elsőfokú ítélet meghozatala óta is több mint másfél esztendő telt el, illetve hogy a sértettek az eset miatt megbocsátottak a vádlottaknak.

Az egyebekben helyesen és teljes körűen feltárt bűnösségi körülmények alapján a másodfokú bíróság úgy látta, hogy az I. r. vádlottal szemben szükséges és indokolt volt tényleges végrehajtással járó szabadságvesztés kiszabása a Btk. 79. §-ában megfogalmazott büntetési célok elérése érdekében. Nem volt figyelmen kívül hagyható tényező ugyanis, hogy az I. r. vádlott vonta be a cselekmény elkövetésébe társait, köztük családtagjait, illetve távolabbi rokonait is. A másodfokú bíróság azonban a kiszabott szabadságvesztés mértékét a már ismertetett enyhítő körülményekre figyelemmel eltúlzottan szigorúnak tartotta, ezért annak tartamát a büntetési tételkeret alsó határával egyező kettő évre enyhítette.

A II. r. vádlottal szemben, figyelemmel a büntetlen előéletére, valamint a már előzetes fogvatartásban töltött időre is, a másodfokú bíróság úgy látta, hogy az 1978. évi IV. törvény 83. §-ában írt büntetési célok rövidebb tartamú szabadságvesztéssel, és annak próbaidőre történő felfüggesztésével is elérhetőek. Ezért a büntetési tételkeret alsó határával megegyező kettő évi szabadságvesztést alkalmazott, amelynek végrehajtását az 1978. évi IV. törvény 89. § (1) és (2) bekezdése alapján próbaidőre felfüggesztette.

A többi vádlottal szemben a minősítés változtatás folytán módosult büntetési tételkeretre is tekintettel L. O. III. r., K. Á. VI. r. vádlottak büntetését enyhítette mindkét vádlott esetében egy év hat hónapra, amelynek végrehajtását az 1978. évi IV. törvény 89. § (1)-(2) bekezdése alapján rövidebb próbaidőre felfüggesztett.

Sz. L.VII. r., L. K. X. r., L. M. XI. r., R. G. XII. r. vádlottakkal szemben az első fokon kiszabott szabadságvesztés tartama törvényes volt, annak további enyhítése ezért szükségtelen volt. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a cselekmény elkövetésében fő szerepet nem játszó, túlnyomórészt bűnsegédi magatartást kifejtő említett vádlottakkal szemben a büntetési célok szabadságelvonással ténylegesen nem járó szankcióval is elérhetőek, ezért a velük szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtást az 1978. évi IV. törvény 89. § (1)-(2) bekezdése alapján rövidebb próbaidőre felfüggesztette.

Sz. G. XIII. r. vádlottal szemben a másodfokú bíróság az első fokon kiszabott szabadságvesztés tartamát alapvetően a minősítés módosítását, a jelentős időmúlást, továbbá a XIII. r. vádlott bűnsegédi közreműködését is szem előtt tartva eltúlzottan szigorúnak tartotta, ezért a főbüntetés mértékét egy év hat hónapra enyhítette.

A II-XII. r. vádlottak esetében a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos rendelkezést mindössze az ítélet rendelkező részéből kellett mellőzni, ugyanis az elkövetéskor hatályos törvény nem írta elő az ítélet rendelkező részében a feltételes szabadságra bocsátásról történő határozathozatal szükségességét. Az említett vádlottak feltételes szabadságra bocsátásra az 1978. évi IV. törvény 47. § (2) bekezdés II. tétele alapján a büntetésük 3/4-ed részének kitöltése után válnak jogosulttá.

Helyesen rögzítette ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy Sz. G. XIII. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható, mert - ahogyan erre a 32. oldal 6. bekezdésében helytállóan utalt - a terhére megállapított bűncselekményt korábbi végrehajtandó szabadságvesztésre ítélese után, a végrehajtás befejezése előtt követte el. A Kunszentmiklósi Városi Bíróság 6.B.134/2006/25., illetve a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.Bf.205/2007/15. Számú, 2008. május 6. napján jogerős ítéletével kiszabott 1 év 6 hónapi szabadságvesztés letöltését ugyanis csupán 2009. évben kezdte meg, vagyis a tényállásban írt cselekménye idején annak végrehajtása még szóba sem kerülhetett.

A másodfokú bíróság rögzítette R. G. XII. r. vádlott bejelentett új lakcímét, amit a XII. r. vádlott a másodfokú nyilvános ülésen okirattal igazolt.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság L. Gy. I. r., L. G. II. r., L. O. III. r., K. Á. VI. r., Sz. L.VII. r., L. K. X. r., L. M. XI. r., R. G. XII. r. és Sz. G. XIII. r. vádlottakkal szemben az elsőfokú bíróság ítéletét a cselekmények minősítését, a büntetés kiszabását érintő részében a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényszerű rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Budapest, 2016. évi február hó 2. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán

a tanács elnöke

. Halász Etelka

előadó bíró

. Sebe Mária

bíró

A Fővárosi Törvényszék 10.Fk.1729/2010/116. számú ítélete L. Gy. I. r., L. G. II. r., L. O. III. r., K. Á. VI. r., Sz. L.VII. r., L. K. X. r., L. M. XI. r., R. G. XII. r. és Sz. G. XIII. r. vádlottakkal szemben 2016. év február hó 2. napján a Fővárosi Ítéltábla 4.Fkf.431/2014/29. számú ítélete folytán az abban írt változtatásokkal jogerőre emelkedett, és a felfüggesztett szabadságvesztések kivételével végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2016. évi február hó 2. napján

. Hrabovszki Zoltán
a tanács elnöke